

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 11/10 /2018
Αριθμ. Πρωτ.: 761/113247

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/υση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από έντονες βροχοπτώσεις σε καλλιέργειες των Περιφερειών Κρήτης και Πελοποννήσου»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 729/16-8-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ι. Λαγός**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τις έντονες βροχοπτώσεις του καλοκαιριού του 2018 κυρίως σε αμπελοκαλλιέργειες αλλά και σε καλλιέργειες κηπευτικών στην ευρύτερη περιοχή των Περιφερειών Κρήτης και Πελοποννήσου, σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν από τους γεωτεχνικούς του ΕΛ.Γ.Α. οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν δηλώσεις. Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων έχει ήδη ξεκινήσει πριν από τη λήξη της υποβολής των δηλώσεων και βρίσκεται σε εξέλιξη. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Σχετικά με τη διενέργεια των εκτιμήσεων, σημειώνεται ότι οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών. Στο ποσοστό της ζημιάς περιλαμβάνονται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία δημιουργείται από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού.

Σημειώνεται, επίσης, ότι πέραν της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων, στόχος του ΕΛ.Γ.Α. είναι και η ταχύτητα διενέργειάς τους, σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο, από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό, καθώς και η ελαχιστοποίηση των λαθών, η διόρθωση των οποίων, άλλωστε, προβλέπεται με τη διαδικασία της επανεκτίμησης.

Επιπλέον, ο ΕΛ.Γ.Α., για την έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας των εκτιμήσεων, έχει προβεί στη στελέχωση των Υποκαταστημάτων του, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που βρίσκονται στην Κρήτη και την Πελοπόννησο, με εποχικό γεωτεχνικό προσωπικό, έως οκτάμηνης απασχόλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (μέσω ΑΣΕΠ).

Εκ των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και, κατά συνέπεια, και στο ποσό της καταβληθείσας αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Αναφορικά με τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η εν λόγω διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς, που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Διευκρινίζεται ότι κάθε στάδιο της προαναφερθείσας διαδικασίας χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο για να ολοκληρωθεί. Ωστόσο, εφόσον είναι εφικτό, ο Οργανισμός καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις μετά από ένα εύλογο χρονικό διάστημα από τη συγκομιδή του προϊόντος και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του αρχείου ΟΣΔΕ. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι, σε σύγκριση με τα παρελθόντα έτη, οι εκκαθαρίσεις των ζημιών πραγματοποιούνται σε συντομότερο χρονικό διάστημα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Οργανισμός επιτελεί το έργο του με συνέπεια και υπευθυνότητα, συμβάλλοντας ως εγγυητής αναπλήρωσης του απολεσθέντος αγροτικού εισοδήματος των πληγέντων παραγωγών εξαιτίας των ζημιών που προξενούνται στις καλλιέργειές τους και στο ζωικό τους κεφάλαιο από τα διάφορα καιρικά φαινόμενα.

Όσον αφορά στην ασφαλιστική κάλυψη που παρέχει ο ΕΛ.Γ.Α., επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον ν. 3877/2010 (Α' 160) «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας», στην ασφάλιση του ΕΛ.Γ.Α. υπάγονται συγκεκριμένοι φυσικοί κίνδυνοι που μπορεί να προκαλέσουν άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και ειδικότερα: α) ο παγετός β) το χαλάζι γ) η ανεμοθύελλα δ) η πλημμύρα ε) ο καύσωνας και η ηλιακή ακτινοβολία στ) το χιόνι ζ) οι υπερβολικές ή άκαιρες βροχοπτώσεις η) οι κίνδυνοι από τη θάλασσα, καθώς, επίσης, οι ζημιές από αρκούδα, οι ζημιές από αγριογούρουνα στις περιοχές όπου προστατεύονται από τη συνθήκη RAMSAR, καθώς και οι ζημιές που προκαλούνται από άγρια κουνέλια στη φυτική παραγωγή της νήσου Λήμνου. Σε εφαρμογή των διατάξεων του προαναφερθέντος νόμου, εκδόθηκε ο Κανονισμός Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής για τον ΕΛ.Γ.Α., όπως ισχύει σήμερα.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α., καλύπτονται ασφαλιστικά και αποζημιώνονται μόνον οι άμεσες ζημιές που προξενούνται στην ηρητημένη παραγωγή των καλλιεργειών, οι οποίες αποδεδειγμένα προκαλούνται από τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια που προαναφέρθηκαν (χαλάζι, καύσωνας κ.λπ.) στη φυτική παραγωγή της καλλιεργητικής περιόδου που συνέβη το ζημιογόνο αίτιο. Επίσης, δεν καλύπτονται οι ζημιές (π.χ. ασθένειες), οι οποίες δευτερογενώς οφείλονται στα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια, καθώς και οι ζημιές που προξενούνται από άλλα, εκτός από τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια, ανεξάρτητα εάν αυτά προηγούνται, ακολουθούν ή συμβαίνουν ταυτόχρονα με τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια.

Συνεπώς, οι τυχόν ζημιές που προξενήθηκαν στις καλλιέργειες λόγω φυτοπαθολογικών προσβολών, δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. και, ως εκ τούτου, δεν αποζημιώνονται.

Ωστόσο, οι σύγχρονες ανάγκες, η κλιματική αλλαγή που συντελείται, αλλά και οι ιδιαιτερότητες της ελληνικής γεωργίας και κτηνοτροφίας καταστούν επιβεβλημένη την αναμόρφωση του παρόντος γεωργοασφαλιστικού συστήματος, το οποίο πρέπει να υπακούει και να αντιστοιχεί σε ένα πλαίσιο αρχών με συγκεκριμένους στόχους, επιδιώκοντας τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στον αγρότη και λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα και τις αλλαγές στις κλιματολογικές συνθήκες.

Όσον αφορά στην ένταξη νέων κινδύνων στους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι για να ενταχθεί ένας νέος κίνδυνος στην ασφάλιση του ΕΛ.Γ.Α., θα πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα, τα οποία περιγράφονται στον ν. 3877/2010, ο οποίος διέπει το θεσμικό πλαίσιο για την αγροτική ασφάλιση της χώρας.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει:

- α) να προηγηθεί εκπόνηση επιστημονικής μελέτης,
- β) να διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη, στην οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να καθορίζονται το ύψος της δαπάνης και ο τρόπος κάλυψής της - αλλαγή ασφαλιστρού και
- γ) να εκδοθεί κατόπιν Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, όπου θα καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι όροι κάλυψης των κινδύνων που δεν περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α.

Διευκρινίζεται ότι η εν λόγω διαδικασία απαιτεί τεχνική και οικονομική μελέτη για τις επιπτώσεις τόσο στις ασφαλιστικές εισφορές όσο και στη βιωσιμότητα του δημόσιου συστήματος γεωργικών ασφαλίσεων.

Προκειμένου να προστεθεί ένας καινούργιος κίνδυνος στο σύστημα (ασφαλιστική κάλυψη), θα χρειαστεί η διαδικασία της αναλογιστικής μελέτης για το ύψος του ασφαλιστρού που θα δημιουργήσει έσοδα, έτσι ώστε να καταβάλλονται οι τυχόν αποζημιώσεις κανονικά και για τον καινούργιο κίνδυνο. Διαφορετικά, θα υπάρξει πρόβλημα στην ισορροπία του ασφαλιστικού συστήματος, η οποία ισορροπία αποτελεί τη βάση βιωσιμότητάς του.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι, εκτός από την υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΛ.Γ.Α., η οποία παραμένει ως έχει, έχει θεσπιστεί η πρόσθετη ασφάλιση (ν. 3877/2010) για όσους επιθυμούν αυξημένη προστασία, καθώς και η προαιρετική ασφάλιση για κινδύνους που δεν περιλαμβάνονται στους υποχρεωτικά ασφαλιζόμενους κινδύνους του ΕΛ.Γ.Α.

Επισημαίνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α., στο πλαίσιο αλλαγής του Κανονισμού του, έχει δώσει τη δυνατότητα, μέσω της ιστοσελίδας του, να κατατεθούν προτάσεις επί του υπάρχοντος Κανονισμού από παραγωγούς, φορείς, ομάδες και συνεταιρισμούς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που θα προκύψουν από τη νέα αναλογιστική μελέτη, με σκοπό την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α. (όπως σε δενδρώδεις καλλιέργειες κ.λπ.), υλοποιώντας ένα μόνιμο αίτημα του αγροτικού κόσμου.

Ωστόσο, οι ανωτέρω ζημιές (ασθένειες) δύναται να ενταχθούν σε πρόγραμμα χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, όπου απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ζημιά να οφείλεται σε θεομηνίες ή δυσμενείς καιρικές συνθήκες, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν, διότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης (φυτοφάρμακα κ.λπ.). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου να τεκμηριωθεί η σοβαρότητα των ζημιών, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω προσβολές έχουν αποκτήσει επιδημικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να πληγεί μία ευρύτερη περιοχή σε τέτοιον βαθμό, ώστε να υπάρχει αντίκτυπο στην οικονομία αυτής.

Για τον σκοπό αυτόν, έχει ορισθεί ένα κατώφλι ζημιάς, πέρα από το οποίο θεωρείται ότι η συγκεκριμένη ζημιά μπορεί να ενταχθεί σε καθεστώς ενισχύσεων. Το κατώτατο αυτό όριο έχει καθοριστεί στο 30% των ομοειδών ειδών του νομού-Π.Ε. σε σχέση με τη μέση απόδοση των προηγούμενων τριών ετών, με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας, τα οποία συλλέγονται από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) τον επόμενο χρόνο της συγκομιδής και δίνονται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ). Επίσης, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης της προσβολής.

Επιπρόσθετα, και σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, θα πρέπει να ισχύουν και τα εξής: α) να τεκμηριώνεται επιστημονικά από επιτροπή, η οποία ορίζεται από το ΥΠΑΑΤ, ότι η απώλεια της παραγωγής είναι αποτέλεσμα μίας δυσμενούς καιρικής συνθήκης (απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας), β) τα επίσημα μετεωρολογικά στοιχεία να επιβεβαιώνουν τον χαρακτηρισμό των καιρικών συνθηκών ως δυσμενών και γ) να εγκριθεί η δαπάνη αντιστάθμισης των ζημιών από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. προέρχονται από τις εισφορές των αγροτών, οι οποίες απορρέουν από τη Δ/ΚΕ που υποβάλλουν οι τελευταίοι για την ασφάλιση των καλλιεργειών τους και ανέρχονται, κατά μέσο όρο, στα 170 εκατ. ευρώ, περίπου, κάθε χρόνο. Τα εν λόγω έσοδα καθιστούν τον ΕΛ.Γ.Α. βασικό εγγυητή αναπλήρωσης του απολεσθέντος εισοδήματος των αγροτών από τις τυχόν ζημιές που προξενούνται στις γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις εξαιτίας των καιρικών συνθηκών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ι. Λαγό